

ADMIRAL® 10 EC

A Chemtura Corporation kéri a jelen *Biztonságtechnikai adatlap* átvevőjét, hogy gondosan tanulmányozza azt át, és ily módon ismerkedjen meg a szóban forgó termék esetleges veszélyeivel. A biztonság érdekében Ön köteles (1) értesíteni a saját alkalmazottait, ügynökeit és alvállalkozóit a jelen *Adatlap*ban foglalt tudnivalókról, (2) minden egyes vevőjének az *Adatlap* egy másolatát a termék mellé átadni, valamint (3) felkérni a vevőit arra, hogy maguk is tájékoztassák saját alkalmazottaikat és ügyfeleiket.

1. A HATÓANYAG / KÉSZÍTMÉNY ÉS A VÁLLALAT AZONOSÍTÁSA

A készítmény megnevezése:	Admiral® 10 EC
A hatóanyag kémiai név:	Piriproxifen, 10 % emulgeálható koncentrátum
A hatóanyag / készítmény rendeltetése:	Rovarölő permetezőszer (mezőgazdasági felhasználás)
A vállalat megnevezése:	Chemtura Europe Ltd. Magyarországi Fióktelepe 1033 Budapest Hévízi út 6/c Telefon: (06 – 1) 387 7630 Fax: (06 – 1) 387 7577
Sürgősségi hívószám:	Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSz): 06 80 201 199 - zöldszám (06 – 1) 476 1120 További sürgősségi hívószám: 00 44 208 762 8322

2. ÖSSZETÉTEL / TUDNIVALÓK AZ ALKOTÓRÉSZEKRŐL

Alkotórész	CAS-szám	EC-szám	Súly%	Veszély	Veszélyjelzés(ek)
2-(1-metil-2(4-fenoxifenoxy)etoxi)piridin	95737-68-1	(*)	10	N	R 50/53
Emulgeálószer	(**)	(**)	10	Xi	R 10; R 41
Xilol	1330-20-7	215-535-7	Kiegyenlítésig	Xn	R 10; R 20/21; R 38

Egyéb információ: (*) bejelentett anyag (száma: 94-04-069500)
(**) minden komponens be van jegyezve az EINECS-ELINCS-be.

SCAE kód: C611

A pontosan nem azonosított alkotórészek nem tekinthetők a hatályos jogszabályok szerint veszélyes anyagnak/vagy nem védjegyzettek, illetve koncentrációjuk a készítményben nem éri el azt a mértéket, amely felett jelenlétüket a veszélyesség szerinti besorolásnál figyelembe kell venni.

3. A VESZÉLYEK AZONOSÍTÁSA

EU veszélyjelek:

Egészségügyi veszélyek:

R 38: A bőrt irritálja
R 41: A szemet súlyosan károsítja
R 43: Bőrrel való érintkezés esetén érzékenységet okozhat

Környezeti veszélyek:

R 50/53: Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszú távú káros hatásokat idézhet elő

Tűzveszélyesség:

R 10: Kevésbé tűzveszélyes

4. ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁS - INTÉZKEDÉSEK

Általános tudnivalók:

A sérültet azonnal távolítsuk el a veszély forrásától.
Az elszennyeződött ruházatot és lábbelit azonnal le kell venni és az újbóli használat előtt meg kell tisztítani.
Öntudatlan, vagy görcsös állapotban lévő betegggel folyadékot itatni, vagy annál hányást kiváltani nem szabad!
Amennyiben mérgezési tünetek jelentkeznek, vagy mérgezés gyanúja merül fel, azonnal hívjunk orvost és mutassuk meg a készítmény címkéjét, illetve biztonsági adatlapját.
Célszerű felvenni a kapcsolatot Egészségügyi Toxikológiai Tájékoztató Szolgálat (ETTSz) telefonon:
06 80 201 199 vagy (06 – 1) 476 1120

A szer okozta tünetek:

A bőrre irritáló. A szemet komolyan károsítja.

A szer belégzése esetén:

A sérültet a behatási környezetből friss levegőre kell vinni, és nyugalomban kell tartani.
Légzési nehézség esetén mesterséges lélegeztetés szükséges.
Azonnal orvost kell hívni!

A szer szembe kerülése esetén:

Tiszta kézzel, a szemhéjakat széthúzva, szemöblítő oldattal vagy tiszta vízzel legalább 15 percen keresztül öblögetni kell a szemet (ügylve arra, hogy a lefolyó víz ne kerülhessen bele a másik érintetlen szembe) a szemgolyó állandó mozgatása közben.
Azonnal orvost kell hívni!

A szer bőrre kerülése esetén:

A szennyezett, átitatódott ruházatot le kell venni.
A bőrt azonnal folyóvízzel le kell öblíteni és szappanos vízzel alaposan meg kell mosni az érintett bőrfelületet.
Orvoshoz kell fordulni!
Ismételt felhasználás előtt ki kell tisztítani a szennyezett ruházatot.

A szer lenyelése esetén:

Hánytatni tilos!
Ha a sérült tudatánál van, a szájüreget alaposan öblítsük ki vízzel és

utánna sok vizet itassunk vele, továbbá tartsuk melegen és nyugalomban. Az eszméletlen/öntudatlan sérültek szájon át ne adjunk semmit, csak helyezzük biztonságos, oldalsó fekvő helyzetbe. Azonnal orvost kell hívni!

javaslat a kezelőorvosnak: Nincs speciális antidótuma.
A tünetek alapján kezeljen és alkalmazzon támogató/kiegészítő kezelést.

5. TŰZVÉDELMI INTÉZKEDÉSEK

Tűzveszélyesség:	R 10: Kevésbé tűzveszélyes
Veszélyes égéstermékek:	Tűz esetén mérgező és irritáló füstök keletkezhetnek, szénmonoxid (CO) és nitroxid gázok (NO _x).
Behatás veszélye:	Nem ismert.
Tűzoltási eljárások:	Meg kell akadályozni, hogy a tűzoltásra használt elfolyó oltóvíz beszennyezhesse a forrásokat, folyókat, tavakat vagy egyéb vízfolyásokat (az elfolyó vizeket szükség esetén meg kell kötni); ha ez mégis bekövetkezik, haladéktalanul értesíteni kell az illetékes hatóságokat.
Védőfelszerelések tűzoltók részére:	Egész testet befedő vegyszerálló védőruházat, teljes tűzoltó felszerelés. Önálló légzőkészülék.
Megfelelő oltóanyagok:	A tüzet vízköddel, oltóhabbal vagy száraz, por alakú oltóanyaggal kell oltani. A szer tűz hatásának kitett, bontatlan és sértetlen tartályait vízköddel permetezve hűteni kell, ha ettől az emberek nem kerülnek a tűz vagy a szer hatása alá.
Alkalmatlan oltóanyagok:	Nem ismert.
Megjegyzés:	Mindenféle gyújtószikrát el kell távolítani. A védőfelszereléssel nem rendelkező személyeket távolítsuk el a tűz helyszínéről!

6. ÓVINTÉZKEDÉSEK BALESET ESETÉN

Személyi óvintézkedések:	A gyújtó anyagokat távol kell tartani. Megfelelő mértékű szellőzéssel kell gondoskodni (ha ez nem lehetséges, lásd 8. pont). Kerülni kell a szerrel való szennyeződést, és személyi védőfelszereléseket kell viselni (lásd: 8. pont). Az embereket és állatokat távol kell tartani.
Környezetvédelmi óvintézkedések:	Meg kell akadályozni, hogy a szer beszennyezhesse a csatornákat vagy vízfolyásokat (a kiömlött szert szükség esetén meg kell kötni); ha ez mégis bekövetkezik, haladéktalanul értesíteni kell a vízügyi hatóságokat. Meg kell akadályozni a talajszennyeződést.
Eltakarítási módszerek:	Ha ez az emberi expozíció veszélye nélkül megtehető, meg kell szüntetni a szivárgást. A nagyobb kiömléseket hordozható gáttal, vagy más nem ártalmas

anyagokkal körül kell zárni, és alkalmas tartályokba kell beszivattyúzni. Egyéb esetekben, illetve kisebb kiömléskor a szert megfelelő elnyelőanyaggal például homokkal, tözeggel, fűrészporral vagy földdel kell felitatni, befedni vagy feltartóztatni; az elnyelt anyagot a biztonságos ártalmatlanítás végett lapáttal alkalmas tartályokba kell helyezni (lásd: 13. pont) a környezet elszennyeződésének elkerülése céljából. Ezt követően az érintett felületet semleges tisztítószerrel és vízzel fel kell mosni.

A helyi/nemzeti előírásoknak megfelelően gondoskodni kell a szennyeződött anyagok szakszerű megsemmisítéséről, vagy a veszélyes anyagok gyűjtőhelyére történő szállításáról.

7. KEZELÉS ÉS TÁROLÁS

Kezelés:

Gondoskodni kell arról, hogy az expozíció minimálisra csökkentése érdekében megfelelő óvintézkedések (pl. műszaki intézkedések és/-vagy személyi védőfelszerelések használata) legyenek érvényben; lásd: 8. pont. Megfelelő szellőztetés szükséges.

Körültekintően végzett munkával kerüljük el a készítmény gőzeinek vagy permetének belélegzését, szembe jutását és bőrre kerülését.

Ne dolgozzunk a szerrel szikra, gyújtó- és hőforrás közelében.

A sztatikus feltöltődés megakadályozása végett a tartályokat földelni kell.

A tároló edényeket óvatosan kell nyitni és kezelni.

Gyermekek kezébe nem kerülhet!

A szer használata közben enni, inni és dohányozni tilos.

Tárolás:

A termék tárolása az érvényben lévő hatósági előírások szerint történik. A készítményt fagymentes, hűvös, száraz helyen, egy erre a célra kijelölt területen, eredeti, bontatlan csomagolásban vagy arra alkalmas alternatív tárolóedényekben, jól lezárva a címkén olvasható tárolási utasításoknak megfelelően kell tárolni.

A készletet forgatni kell, és rendszeresen ellenőrizni kell, hogy nincs-e szivárgás.

A szert gyújtó- és hőforrástól, élelmiszertől, italtól, takarmánytól elkülönítve kell tárolni. Napfénytől óvjuk!

Nem kerülhet gyermekek kezébe.

8. BEHATÁS ELLENI VÉDEKEZÉS / SZEMÉLYI VÉDELEM

Át kell tanulmányozni a munkahelyi kockázatelemzést és a behatás elleni óvintézkedéseket. Az expozíció kockázatát megfelelő kármentő használatával, műszaki intézkedésekkel és szellőztetéssel kell minimálisra csökkenteni. Ahol ezekre nincsen lehetőség, az alábbiakban felsorolt személyi védőfelszereléseket kell viselni (olyan körülmények között, ahol az expozíció valószínűsége minimális, például amikor egy jól szellőztetett helyen igen csekély kiömlés következik be, ott az alábbiakban ismertetett személyi védőfelszerelés némelyike nem okvetlenül helyénvaló; de mielőtt az előírásokat figyelmen kívül hagyná, kérje ki szakember tanácsát is).

A dolgozókkal meg kell ismertetni a készítmény felhasználás munkaegészségügyi előírásait, fel kell hívni a figyelmüket az alkalmazási veszélyeire.

Foglalkozási behatási határértékek:

Alkotórész	Ország	Típus	Érték	Megjegyzés
xilol		OES-TWA:	441.000 mg/m ³ bőrön keresztül felszívódhat	
		OES-TEL:	662.000 mg/m ³ bőrön keresztül felszívódhat	
Műszaki intézkedések:		A vegyi anyagoknál szokásos védőintézkedéseket be kell tartani. A megfelelő szellőztetéstől gondoskodni kell. A permetlé előkészítéséhez, kijuttatásához és permetezéséhez a megfelelő védőfelszereléseket biztosítani kell.		
Légzésvédelem:		A legtöbb esetben nem szükséges légzésvédő álarc. A légutak irritációja esetén azonban kipróbált szűrőkészüléket használjunk. Szükséghelyzetekben vizsgabizonyítvánnyal ellátott és helyhez nem kötött túlnyomásos, sűrített levegős légzőkészüléket, illetve a környezeti levegőtől független légzőkészüléket használjunk.		
A szem védeleme:		A szóbanforgó tevékenységnek megfelelően oldalellenzős védőszemüveget, szemellenzőt vagy teljes arcmaszkot kell viselni (ha ez nem része a légzőkészüléknek).		
Kézvédelem / védőkesztyű:		Olyan védőkesztyűt kell viselni, amely a kesztyű gyártójának ajánlása szerint vegyszerállósága megfelelő.		
A bőr védeleme:		Vegyszerálló (eldobható vagy tiszta, újrafelhasználható) kezeslábast, gumi- vagy PVC-csizmát és gumi- vagy PVC-kötényt kell viselni, értelemszerűen.		
Általános testápolás:		A szer kezelése után vagy a beszennyeződést követően azonnal meg kell mosakodni. A készítmény használata közben enni, inni vagy dohányozni tilos! A szennyezett személyi védőfelszereléseket eltávolításuk előtt ki kell tisztítani; ha ez nem lehetséges, akkor szennyezett hulladékként ártalmatlanítani kell azokat.		

9. FIZIKAI ÉS KÉMIAI TULAJDONSÁGOK

Halmazállapot:	Folyadék
Szín:	Világos sárgásbarna
Szag:	Enyhén jellegzetes
Forráspont:	138 - 144 °C (xilol)
Olvadáspont:	Nem értelmezhető
pH-érték:	3,0 – 7,0 (1,0 %-os emulzió)
Sűrűség (20,0 °C)	0,90 – 0,92 g/ml
Gőznyomás:	Nincs meghatározva
Vízoldékonyság:	vízben emulgeálható (a technikai piriproxifen TG oldhatósága = 0.37 mg/l, 25 °C)
Lobbanáspont	27,0 °C
Öngyull. hőmérséklet:	482,0 °C (xilol)
Log Po/w:	5,37

Viszkozitás: Nem értelmezhető

10. STABILITÁS ÉS REAKCIÓKÉPESSÉG

Stabilitás: Normál tárolási és kezelési körülmények között a termék stabil.

Veszélyes polimerizáció: Nem fordul elő.

Kerülendő körülmények: Erős hőhatás, nyílt láng, szikra és közvetlen napsütés (lásd: 7. pont).

Összeférhetetlen anyagok: Oxidálószeres, erősen lúgos, savas anyagok

Veszélyes bomlástermékek: Szokásos tárolási és kezelési feltételek között nem ismertek. A hőbomlási termékeket lásd az 5. pontban.

11. TOXIKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK

Belégzés: Belégzés, LC₅₀: patkány (4 óra): > 5,12 mg/l (egész testre)

Érintkezés szemmel: Irritáló

Felszívódás bőrön át: Irritáló
Dermális LD₅₀: patkány: > 2.000 mg/kg

Lenyelés: Orális LD₅₀: hím patkány: 8.100 mg/kg
nőstény patkány: 5.700 mg/kg

* (használata esetén) Az EU hagyományos módszerében foglalt kritériumok alkalmazásával becsült adat.

12. ÖKOLÓGIAI INFORMÁCIÓK

Toxikusság vízi szervezetekre: Hal: akut toxicitás, 96 h LC₅₀ (Oncorhynchus mykiss): 2,10 mg/l
Vízibolha: akut toxicitás, 48 h EC₅₀ (Daphnia magna): 1,80 mg/l
Algák: akut toxicitás, 72 h EC₅₀ (Selenastrum capricornutum): 0,63 mg/l

Hatástartam / lebomlás: Biotikus lebomlás: nem könnyen biodegradálható
Abiotikus lebomlás: vízben stabil, a talajban immobil
Bio-akkumuláció: Log Pow: 5,37
biokoncentrációs tényező: (BCF) kb. 1500
megtisztulási idő: gyors (t_{1/2}= kb. 1 nap)

* (használata esetén) Az EU hagyományos módszerében foglalt kritériumok alkalmazásával becsült adat.

13. HULLADÉKKEZELÉS, ÁRTALMATLANÍTÁSI SZEMPONTOK

Az anyagot engedéllyel rendelkező hulladékartalmatlanítási létesítményben, a helyi és nemzeti jogszabályokkal összhangban kell ártalmatlanítani. Mint ártalmatlanítási módszer, előnyben részesítendő az égetés, a kilépő gázok gázmosásával, ahol ez engedélyezett (> 1.100°C-on, minimum 3,0 mp tartózkodási idővel).

A csomagolóanyagokat tartalmuktól alaposan meg kell tisztítani, és értelemszerűen újrahasználni, újrahasznosítani vagy hulladéklerakóban lerakni szükséges a helyi és nemzeti jogszabályoknak

megfelelően. A fémhordókat hordók regenerálására vagy fémkinyerésre szakosodott létesítménybe lehet eljuttatni. A kiürült, tisztítatlan fémhordókat tilos kifúrni, feldarabolni vagy hegeszteni.

Vonatkozó jogszabályok az EU-ban:

Hulladékkezelési keretirányelv (75/442/EEC)

Irányelv a veszélyes hulladékokról (91/689/EEC).

A készítmény maradékainak kezelésére Magyarországon a 98/2001. (VI.15.) Kormány rendeletben foglaltak az irányadók.

A szer hulladékának besorolása a 22/2004. (XII. 11.) KvVM rendelettel módosított a 16/2001. (VII.18.) KöM rendelet alapján:

EWC kód: 02 01 08 – veszélyes anyagokat tartalmazó mezőgazdasági vegyi hulladékok
20 01 19 – növényvédőszer (veszélyes hulladékok)

Tilos a szert, fel nem használt maradékát vagy csomagoló burkolatát állóvizekbe, vízfolyásokba, folyókba vagy tározókba juttatni!

14. SZÁLLÍTÁSRA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

Ahol az alábbi táblázatban más előírás nincs, ott az IMDG, IATA, ADR, RID és GB szállítási szabályozás részletei megegyeznek az ENSZ (UN) szabályaival.

Az áru UN előírással megnevezése: Flammable liquid, n.o.s. (contains: xylene)
Gyúlékony folyadék, n.o.s. (xilolt tartalmaz)

UN-szám/azonosítószám: 1993

UN-kategória: 3

UN csomagolási kategória: III.

UN-címke: 30

ADR/RID szerinti közúti / vasúti szállítás:

ADR besorolási kód: 31

ADR szállítási kategória: 3

ADR veszélyességi azonosítószám 30

IMDG tengeri szennyező-anyag besorolás: Tengervizet nem szennyezi

15. HATÓSÁGI INFORMÁCIÓK

EU besorolási / címkézési adatok:

Kötelező megnevezés: Piriproxifen, 10 % emulgeálható koncentrátum

Veszélyességi minősítések: Irritáló, Környezeti veszély

Veszélyjelzés(ek):

Xi

Irritáló

N

Környezeti veszély

Veszélyre / kockázatra utaló mondat(ok)*:

R 10: Kevésbé tűzveszélyes
R 38: Bőrizgató hatású
R 41: Súlyos szemkárosodást okozhat
R 50/53: Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat

Biztonságos használatra utaló mondat(ok)*:

S 16: Gyújtóforrástól távol tartandó – tilos a dohányzás
S 26: Ha szembe kerül, bő vízzel azonnal ki kell mosni és orvoshoz kell fordulni
S 37/39: Megfelelő védőkesztyűt és szem/arcvédőt kell viselni
S 60: Az anyagot és/vagy edényzetét veszélyes hulladékként kell ártalmatlanítani
S 61: Kerülni kell az anyag környezetbe jutását. Speciális adatokat kell kérni/Biztonsági adatlap

† A fogyasztói csomagolóanyagon történő feltüntetését a szokványos EU előírás szerinti, biztonságos használatra utaló mondatok helyett a tagállam saját növényvédőszer-engedélyezési hatósága írja elő.

16. EGYÉB INFORMÁCIÓK

Ez a *Biztonságtechnikai adatlap* az EU-ban érvényes, 91/155/EEC számú EK direktívának megfelelően készült és az 1999/45 sz. EK direktívának megfelelően került módosításra, valamint teljesíti a 2001/58. számú EK direktívának és módosításainak előírásait.

A jelen Biztonságtechnikai adatlapon (a 2., 3. és 15. szakaszban) használt, veszélyre / kockázatra és biztonságos használatra utaló mondatok jegyzéke:

R 10: Kevésbé tűzveszélyes
R 20/21: Belélegezve és bőrrel érintkezve ártalmas
R 38: Bőrizgató hatású
R 41: Súlyos szemkárosodást okozhat
R 50/53: Nagyon mérgező a vízi szervezetekre, a vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat
R 53: A vízi környezetben hosszan tartó károsodást okozhat

A készítmény besorolását a 15. pont tartalmazza.

A *Biztonságtechnikai adatlap* a gyártó biztonsági adatlapja alapján készült.

Felhasznált információforrások: Saját adatok; alapanyagok beszállítóitól származó adatok; szállítási szabályok.

Vonatkozó Magyar törvények és rendeletek:

Munkavédelem: - 2004. évi XI. és az 1997. évi CII. Törvénnyel módosított 1993. évi XCIII. törvény a munkavédelemről
Kémiai biztonság: - a 2004.évi XXVI. törvénnyel módosított 2000. évi XXV. Törvény a kémiai biztonságról

- a 33/2004. (IV.26.) ESzCsM rendelettel és a 30/2003. (V.21.) EüM rendelettel módosított 44/2000. (XII.27.) EüM rendelet
- a 13/2002. (XI.28.) ESzCsM-FMM rendelettel módosított 25/2000. (IX.30.) EüM-SzCsM rendelet
- a 29/2004. (IV.24.), a 12/2002. (XI.16.) és a 75/2003. (XII.23.) ESzCsM rendelettel módosított 26/2000. (IX.30.) EüM rendelet
- a 43/2004. (IV.26.) ESzCsM-KvVM rendelettel és a 13/2001. (IV.20.) EüM-KöM rendelettel módosított 41/2000. (XII.20.) EüM-KöM rendelet
- a 3/2006. (I.26.) EüM rendelet

Hulladék:

- a 2004. évi XXIX. Törvénnyel módosított 2000. évi XLIII. Törvény a hulladékgazdálkodásról
- a 192/2003. (XI.26.) Kormányrendelettel módosított 98/2001. (VI.15.) Kormányrendelet
- a 195/2002. (IX.6.) Kormányrendelettel módosított 94/2002. (V.5.) Kormányrendelet
- a 271/2003. (XII.24.) és a 2714/2002. (XII.21.) Kormányrendelettel módosított 203/2001. (X.26.) Kormányrendelet
- a 269/2003. (XII.26.) Kormányrendelettel módosított 204/2001. (X.26.) Kormányrendelet
- az 5/2004. (IV.23.) Kormányrendelettel módosított 2/2001. (II.28.) KöM rendelet
- az 1/2004. (II.26.) KvVM rendelettel, a 37/1997. (XII.8.) KTM rendelettel és a 33/1993. (XII.23.) KTM rendelettel módosított 3/1984. (II.7.) OVH rendelet
- az 1/2004. (II.26.) KvVM rendelettel módosított 7/2003. (III.1.) KöM rendelet
- a 25/2003. (XII.30.) KvVM rendelettel módosított 9/2002. (III.22.) KöM-KöVM rendelet

Tűzvédelem:

- az 1996. évi XXXI. Törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról
- a 9/2000. (II.16.) BM rendelettel módosított 35/1996. (XII.29.) BM rendelet

Az itt hangoztatott vélemények a Chemtura saját szakértőitől származnak. Hitünk szerint az itt közölt információk a jelen Biztonságtechnikai adatlap kiadása idején létező legfrissebb tudnivalók. Mivel ezen információk és vélemények felhasználása, illetve a jelen termék felhasználásának körülményei a Chemtura Corporation ellenőrzési hatáskörén kívül esnek, ezért a termék biztonságos használati körülményeinek meghatározása a felhasználó kötelessége.

Első kiadás kelte és hivatkozási száma:

Jelen kiadás kelte és hivatkozási száma:

Módosítások jegyzéke az előző verzióhoz képest:

Kinyomtatva:

Nem értelmezhető

2008. 06. 26.